

Kees Chotzen

Cornelia (Kees) Margaretha Elisabeth Chotzen is geboren op 16 april 1931 in Den Haag. Ze was de dochter van Theodor Max Chotzen (1901-1945) en Cornelia Margaretha van Driel (1902-1982). De familie was joods.

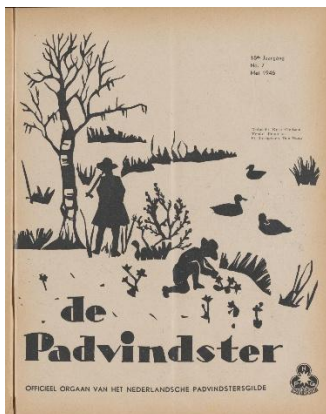

Haar vader Theodor Max krijgt in november 1928 een aanstelling bij het Vredespaleis als tweede assistent bibliothecaris. Drie jaar later werd hij daarnaast ook privaattoecent aan de Universiteit van Amsterdam.'

Toen op 10 mei de Duitsers ons land binnen vielen, was haar vader als ordonnans bij de verbindingsafdeling 2 III 8 van het wapen der infanterie gestationeerd op de Grebbeberg. Hij raakte gewond door de inslag van een granaat en werd afgevoerd naar de bataljonspost. Op 14 mei breekt hij onder aanvoering van overste Henning door. De groep valt uiteen door mitrailleurvuur en Theodor Max sluipt een leeg huis binnen. Op 15 mei een uur na de Nederlandse capitulatie werd hij krijgsgevangen gemaakt. Hij werd weggevoerd naar Duitsland en keerde op 14 juni weer terug uit krijgsgevangenschap. Daarna hervat hij zijn werk in het Vredespaleis. Omdat hij weigert de formulieren voor de Ariërverklaring te tekenen wordt zijn privaattoecentschap in Amsterdam ingetrokken. Het bestuur van de Carnegie-stichting, eigenaar van het Vredespaleis, weigert een lijst met joodse werknemers af te geven. Max kan daar blijven werken, het Vredespaleis wordt ongemoeid gelaten tijdens de bezetting.

Zijn werk bij het Vredespaleis geeft hem de mogelijkheid om op een in de kelder verstopte stencilmachine, die van zijn schoonfamilie afkomstig was, illegale kranten te drukken. Met de verspreiding hiervan was ook dochter Kees betrokken. Ze maakten deel uit van de verzetsgroep *Hein*. Het gezin verborg ook onderduikers en officieren. Tegen het einde van 1943 probeerde haar vader naar Engeland te komen, om zo te kunnen bijdragen aan de bevrijding van Nederland. Hij wist tot diep in Frankrijk door te dringen, maar daar bleek het onmogelijk om naar Engeland over te steken. Hierna keerde hij weer terug naar Den Haag. Op 16 januari 1945 werd de moeder van Kees door leden van de Landwacht Nederland gearresteerd op verdenking van koerierswerk. Haar naam is vermoedelijk door gegeven door een dubieuze contactpersoon van Oom Arie, uit de verzetsgroep *Hein*. Aangezien Kees Chotzen pas 13 jaar was, veronderstelde men dat de benaming miss. Chotzen op haar moeder moest slaan. Tijdens verhoor op de Frederikskazerne bleek dat zij niet de juiste persoon was. Hierna werden ook Kees en haar vader in januari 1945 gearresteerd en naar de Frederikskazerne overgebracht voor verhoor. Uit latere rapporten blijkt dat haar vader Max tijdens deze verhoren met een koppelriem en gloeiende tangen werd mishandeld. Kees is onder druk gezet, door te dreigen dat haar vader dood geschoten zou worden als zij gevraagde adressen niet zou geven. In latere brieven aan haar oma vertelde zij dat Peis

(zoal zij haar vader noemde) deze adressen ook wist. Als hij van mening was dat ze het konden vertellen, dan had hij dat zelf wel gedaan en ze hield daarom haar mond. Na ongeveer 10 dagen werd het gezin Chotzen op 24 januari 1945 overgebracht naar het Oranjehotel in Scheveningen, waar haar vader apart gevangen gezet werd. Op 20 februari werden Kees en haar moeder vrijgelaten. Kees en haar moeder durfden niet op hun oude adres te blijven. Kees ging de rest van de oorlog ieder dag naar het Oranjehotel om te wachten op een teken van leven van haar vader. Door de martelingen en door zijn toestand van ondervoeding is haar vader waarschijnlijk rond 27 februari overleden. Pas na een jaar kregen Kees en haar moeder meer duidelijkheid over de dood van haar vader. Op 29 mei 1946 werd hij postuum met de Bronzen Leeuw onderscheiden.

Vlak na de oorlog werd Kees padvindster bij vendel de Peppels van de Sint Jorisgroep in Den Haag. Of ze voor de oorlog al kabouters was is niet bekend. Ze was rondleidster bij de Kluten. Kees was actief met het maken van knipwerk. De voorkant van *De Padvindster* van mei 1946 liet een knipsel van Kees zien. Regelmatig stuurde ze knipselwerk in. In 1948 won ze een prijs bij een wedstrijd in de Padvindster.

Ze trouwde op 10 december 1957 in Wageningen met Jacob de Boer en ze kregen drie kinderen. Kees is overleden op 20 oktober 2011 in Weesp.

Meer informatie

[Algemeen Handelsblad » 16 apr 1931 - Pag. 8 | Delpher](#)

[De padvindster, jrg 18, 1946, no. 7, 1946 » 1946-05 - Pag. 1 | Delpher](#)

[De padvindster, jrg 18, 1946, no. 6, 15-04-1946 » 15 apr 1946 - Pag. 2 | Delpher](#)

[De padvindster, jrg 19, 1947, no. 1, 1947 » 1947-01 - Pag. 6 | Delpher](#)

[De padvindster, jrg 19, 1947, no. 11, 15-11-1947 » 15 nov 1947 - Pag. 2 | Delpher](#)

[De padvindster, jrg 20, 1948, no. 2, 15-02-1948 » 15 feb 1948 - Pag. 9 | Delpher](#)

[Cornelia Margaretha Elizabeth Chotzen \(1931-2011\) » Stamboom van Emden \(Amersfoort\) » Genealogie Online](#)

[Theodor Max Chotzen Joods Monument](#)

[Meer over Theodor Max Chotzen | Joods Monument](#)

[Theodor Max Chotzen | Oorlogsgravenstichting](#)

[Een keltoloog, taalkundige en pacifist onder de wapenen en in het verzet.pdf](#)

[Cornelia Margaretha Chotzen-Van Driel \(Amsterdam, 1 juni 1902 - locatie onbekend, datum onbekend\) - Oorlogsbronnen.nl](#)

[Theodor Max Chotzen \(Amsterdam, 27 juni 1901 - Den Haag, 27 februari 1945\) - Oorlogsbronnen.nl](#)

[Theodoor Max Chotzen | Digitaal Namenregister Oranjehotel](#)

[Cornelia Margaretha Chotzen \(van Driel\) \(1902 - 1982\) - Genealogy](#)

[Online Familieberichten; Overleden: Cornelia Margaretha Elizabeth Chotzen \(20-10-2011\)](#)

[Het Vredespaleis en de Tweede Wereldoorlog | Peace Palace](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.